

UCHWAŁA Nr XVII/112/07
Rady Miejskiej we Włoszczowie
z dnia 18 grudnia 2007

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Oraz Przeciwdziałania Narkomanii
i Przemocy w Rodzinie na 2008 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990 r. - o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591; zmiany: Dz. U. z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806; z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568; z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203; z 2005 r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; Dz. U. z 2006 r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1337; z 2007 r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218) - oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z 26 października 1982 r. - o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r., Nr 70 poz. 473, zmiany: Dz. U. Nr 115 poz. 793, Nr 176 poz. 1238), art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179 poz. 1485, zmiana: Dz. U. z 2006 r. Nr 66 poz. 469, Nr 120 poz. 826; z 2007 r. Nr 7 poz. 48, Nr 82 poz. 558), art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. - o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493) - Rada Miejska we Włoszczowie uchwala co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Orz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na 2008 r. stanowiący część strategii i polityki społecznej, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Włoszczowa.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2008 roku.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

Stanisław Nowak

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XVII/111/07
Rady Miejskiej we Włoszczowie
z dnia 18 grudnia 2007 r.

**Gminny Program Profilaktyki
I Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania
Narkomanii I Przemocy W Rodzinie
Gminy Włoszczowa na 2008 r.**

Włoszczowa, listopad 2007

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

ROZDZIAŁ I

CHARAKTERYSTYKA GMINY WŁOSZCZOWA.

1.2. Współpraca z instytucjami zewnętrznymi w celu opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na 2008 r.

1.3. Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na 2008 r.

ROZDZIAŁ II

TWORZENIE DIAGNOZY.

2.1. Teren badań i dobór próby.

2.2. Metody, techniki i narzędzia badań.

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA – OCENA SYTUACJI, CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA

3.1. Rozpowszechnienie używania środków psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej.

3.2. Postawy młodzieży wobec środków psychoaktywnych.

3.3. Dostępność środków psychoaktywnych.

3.4. Problemy substancji psychoaktywnych w ocenie mieszkańców.

ROZDZIAŁ IV

PROBLEMY ZDEFINIOWANE W WYNIKU PRZEPROWADZONYCH BADAŃ

ROZDZIAŁ V

ANALIZA SWOT

ROZDZIAŁ VI

STRUKTURA CELÓW PROGRAMU

ROZDZIAŁ VII
ZAŁOŻENIA I RYZYKO

ROZDZIAŁ VIII
ZADANIA DO REALIZACJI

ROZDZIAŁ IX
BUDŻET PROGRAMU

ROZDZIAŁ X
PARTNERZY UCZESTNICZĄCY W REALIZACJI PROGRAMU

ROZDZIAŁ XI
ZAŁĄCZNIKI

1. Raport z wykonanych badań - tabele

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii I Przemocy W Rodzinie Gminy Włoszczowa Na 2008 r. służy wykonywaniu postanowień ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.), ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485) oraz ze względu na spójność działań i źródło finansowania również ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Zasadniczą podstawę opracowania przedmiotowego programu stanowi diagnoza sytuacji lokalnej w obszarze profilaktyki uzależnień. Program merytorycznie nawiązuje do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006 – 2010, w którym to zakłada się kierunki działań dla samorządów terytorialnych. W ramach niniejszego programu uwzględnia są również zadania samorządów terytorialnych wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2005 r. w sprawie Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV (Dz. U. Nr 189 poz. 1590). Zaprojektowane działania są spójne z zapisami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjętej Uchwałą Rady Gminy Nr XXIV/179/05 z dnia 6 października 2005 r.

Program został opracowany we współpracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Włoszczowie.

ROZDZIAŁ 1

1.CHARAKTERYSTYKA GMINY WŁOSZCZOWA

Gmina Włoszczowa położona jest na terenie Województwa Świętokrzyskiego. Sąsiaduje od północy z Gminą Kluczewsko, od północnego-wschodu w Gminą Krasocin, od południa z Gminą Radków, od południowego-zachodu z Gminą Secemin, od wschodu z Gminą Małogoszcz (Powiat Jędrzejowski), od zachodu z Gminą Koniecpol (Powiat Częstochowski - Województwo Śląskie) i z Gminą Żytno (Powiat Radomszczański – Województwo Łódzkie). *Zwraca uwagę fakt iż gmina graniczy z obszarami z Województwa*

Śląskiego, gdzie notuje się wysokie wskaźniki rozpowszechnienia narkomanii i alkoholu w skali kraju. Jej powierzchnia obejmuje ponad 25 372 ha.

Warunki demograficzne

Gmina Włoszczowa liczy około 20 713 mieszkańców, z czego na miasto przypada 10 820 osób, a na sołectwa - 9 855 osób. Gęstość zaludnienia na 1 km² - 38,6. Struktura wieku zamieszkałej ludności:

- wiek przedprodukcyjny - 22%
- wiek produkcyjny - 63%
- wiek poprodukcyjny - 14%

Przyrost naturalny ludności - 1,4.

Transport i komunikacja - dobre połączenia samochodowe oraz kolejowe, w tym z dużymi aglomeracjami – Kielce, Częstochowa, Katowice, Warszawa, Wrocław, Szczecin, Lublin.

Edukacja i wychowanie – 7 szkół podstawowych z filiami, 4 szkoły gimnazjalne, 4 szkoły ponadgimnazjalne, 7 przedszkoli.

Kultura, sport, rekreacja – 2 domy kultury, ośrodek sportu i rekreacji wraz z halą sportową i stadionem, 14 remiz strażackich, 1 dyskoteka.

Podmioty gospodarki narodowej w systemie REGON – 1331 /stan na koniec 2005 r./

Organizacje pozarządowe – 34 /stan na koniec 2005 r./, w tym 5 aktywnych w sferze przeciwdziałania patologiom społecznym tj. Stowarzyszenie „Arka Noego”, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Związek Harcerstwa Polskiego, „Caritas” Diecezji Kieleckiej, Stowarzyszenie „Bezpieczny Powiat Włoszczowski”

Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Włoszczowa zostały zidentyfikowane według stanu na koniec 2006 r. na podstawie analizy dokumentów ośrodka pomocy społecznej, tj. sprawozdań MPiPS 03 *Powody przyznawania pomocy społecznej*. Zmierzone w odsetkach wymienionych kategorii problemowych wśród klientów pomocy społecznej ogółem, prezentowane są poniżej:

ubóstwo – 1,2% (56 środowisk), sieroctwo – 1% (3 środowiska), bezdomność – 0,3% (10 osób), bezrobocie – 45,5%, niepełnosprawność – 12,4%, długotrwała lub ciężka choroba - 16,2%, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 14,6%, bezradność w rodzinach wielodzietnych - 11,7%, alkoholizm - 2,1%, narkomania 0 /problem rozpoznany został w badaniach ankietowych i statystykach policji/, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego- 0,6%, zdarzenia losowe-, 1%.

Dominującym problemem społecznym w gminie Włoszczowa jest bezrobocie, którego stopa z 19,2 % w 2003 r. spadła na koniec 2005 r. do 12,2 procent.

1.2 Współpraca z instytucjami zewnętrznymi w celu opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie na 2008 r.

Ze względu na uwarunkowania i sposoby reagowania problem uzależnień oraz przemocy w rodzinie są to problemy złożone, znajdujące się w sferze zainteresowania różnych instytucji. Dlatego też opracowanie programu gwarantującego sukces wymagało zaangażowania interdyscyplinarnego. Przystępując do opracowania niniejszego programu postanowiono zaangażować wszystkie podmioty, dla których społeczność lokalna (tj. teren Gminy) stanowi naturalny poziom działania. Koordynacją programu zajął się pracownik urzędu gminy.

1.3 Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w rodzinie na 2008 r.

Konsultacje społeczne niniejszego programu przeprowadzone zostały w gronie instytucji i organizacji pozarządowych zaangażowanych w działalność profilaktyczną na terenie Gminy Włoszczowa, wśród których odnotowano placówki edukacyjno-wychowawcze (przy uwzględnieniu głosu rodziców), służbę zdrowia, pomoc społeczną i instytucje strzegące porządku publicznego i przestrzegania prawa. Pedagodzy szkolni zrealizowali konsultacje z rodzicami młodzieży szkolnej.

ROZDZIAŁ II

TWORZENIE DIAGNOZY

2.1 Teren badań i dobór próby

Badaniami w ramach prowadzonej diagnozy objęty został teren Miasta i Gminy Włoszczowa. Badania prowadzone były od grudnia 2006 r. do maja 2007 r. Obejmowały one młodzież szkolną w wieku 15-18 lat oraz mieszkańców gminy w wieku 18-64 lata.

Zgodnie z metodologią badań ESPAD badaniami objęte zostały trzecie klasy gimnazjum i drugie klasy szkół ponadgimnazjalnych. Ponieważ liczba uczniów na danych poziomach nie przekroczyła 1.000, badaniami objęci zostali wszyscy uczniowie w dwóch grupach wiekowych tj. 15-16 oraz 17-18. Ogółem w badaniu uczestniczyło 712 uczniów w tym 350 dziewcząt (49%) i 362 chłopców (51%).

Tabela 1 Ankietowani wg płci

L.p.	Wyszczególnienie	Ilość badanych	%
1.	Ogółem	712	100
2.	Chłopcy	350	49%
3.	Dziewczęta	362	51%

Młodzież objęta badaniem to uczniowie z placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy Włoszczowa, ale zamieszkała również na terenie gmin ościennych w obrębie powiatu włoszczowskiego.

2.2 Metody, techniki i narzędzia badań

W celu opracowania diagnozy sytuacji lokalnej zrealizowane zostały następujące rodzaje badań:

Badania ankietowe wśród młodzieży szkolnej – przeprowadzone zostały w grudniu 2006 r. w oparciu o zmodyfikowany kwestionariusz ankiety ESPAD. Pytania zawarte w ankietach skierowanych do uczniów dotyczyły następujących kwestii:

- rozpowszechnienia używania środków psychoaktywnych
- znajomości substancji psychoaktywnych,
- postaw wobec alkoholu i narkotyków,
- wieku inicjacji, jeśli chodzi o środki psychoaktywne,
- dostępności substancji psychoaktywnych.

Badaniami ankietowymi wśród młodzieży szkolnej zajęli się pedagodzy pracujący w poszczególnych placówkach oświatowych.

Wywiady pogłębione przeprowadzone wśród młodzieży szkolnej – ich celem było głównie poszerzenie i uzupełnienie informacji pozyskanych w toku badań ankietowych. Badania jakościowe przeprowadzone zostały z młodzieżą z trzecich klas gimnazjalnych oraz drugich klas ponadgimnazjalnych. Łącznie przeprowadzono 20 wywiadów – po 10 z każdego typu szkoły. Wywiady miały charakter swobodnej rozmowy przeprowadzonej według opracowanego scenariusza i dotyczyły następujących kwestii:

- rozpowszechnienie picia alkoholu i używania narkotyków
- wzory picia i używania narkotyków,
- dostępność narkotyków i napojów alkoholowych,
- preferowane formy działań profilaktycznych,

- postawy wobec narkotyków i alkoholu.

Dobór próby badawczej nie był przypadkowy. Osoba przeprowadzająca wywiad celowo dobierała respondentów, co, do których zachodziło wysokie prawdopodobieństwo uzyskania szerokiego spektrum informacji w danym temacie. Pogłębione wywiady z młodzieżą przeprowadzone zostały przez osoby nie znane uczniom i spoza placówki oświatowej, w której badanie było przeprowadzane.

Badania anonimowe wśród mieszkańców – przeprowadzone zostały na przełomie grudnia 2006 r. i stycznia 2007 r., w oparciu o kwestionariusz ankiety pt. „*Problemy substancji psychoaktywnych w ocenie mieszkańców*”. Pytania w ankiecie miały charakter zarówno zamknięty jak i otwarty. W ankiecie poruszone zostały kwestie dotyczące stopnia ważności zjawiska narkomanii w świetle innych problemów społecznych i zdrowotnych, wzorów używania substancji psychoaktywnych, postaw społecznych wobec osób używających narkotyki i narkomanii, dostępności substancji psychoaktywnych, sposobów i możliwości udzielania pomocy. Badania wśród mieszkańców przeprowadzone zostały przez pracowników ośrodka pomocy społecznej, którzy wcześniej zapoznali się ze stosowną w tym względzie instrukcją realizacji ankiety.

Badania dokumentów instytucji reagujących na problemy uzależnień - opracowane zostały do poszczególnych instytucji stosowne pisma dotyczące udostępnienia niezbędnych informacji ze zbioru danych statystycznych opracowywanych corocznie w sprawozdaniach sektorowych. Dane statystyczne zebrane zostały w postaci szeregów czasowych

–skierowano pisma z prośbą o udostępnienie informacji i danych statystycznych do niżej wymienionych instytucji zlokalizowanych na terenie Gminy Włoszczowa

Ośrodek Pomocy Społecznej – poznanie sytuacji materialnej osób uzależnionych i ich rodzin,
Wskaźnik: liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną i powody przyznania pomocy społecznej,

Komenda Powiatowa Policji – poznanie - przestępczość związana z rynkiem narkotyków,
Wskaźniki: liczba wykrytych przestępstw przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii,
liczba zatrzymanych przez policję z powodu popełnienia przestępstwa przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, liczba przestępstw stwierdzonych przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii wg artykułów ustawy oraz wybranych

narkotyków – ecstasa, amfetamina, marihuana, środki psychotropowe lub odurzające.

Zespół Opieki Zdrowotnej (gdzie znajduje się poradnia zdrowia psychicznego oraz poradnia uzależnień) – poznanie problemów zdrowotnych związanych z używaniem narkotyków,

Wskaźniki: liczba osób leczonych po raz pierwszy i liczba osób leczonych ogółem w wyniku używania środków psychoaktywnych

Placówki oświatowe – poznanie rodzaju zajęć profilaktycznych prowadzonych na terenie szkół i ich zasięgu.

Wskaźniki: Liczba szkolnych programów profilaktycznych, liczba uczestników tych programów oraz ich rodzaj

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA – OCENA SYTUACJI, CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA

3.1 Rozpowszechnienie używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej

Pierwszy w życiu kontakt z alkoholem deklarowało, jeśli chodzi o piwo 87% ankietowanych na drugiej pozycji jest wódka 76%, przy czym średnia wieku inicjacji dla tych substancji wynosiła 13-15 lat - choć zdarzyły się też przypadki inicjacji 10 i 11 latków. Najbardziej rozpowszechnionym napojem alkoholowym jest piwo. Nieletni nie mają żadnych problemów z zakupem alkoholu. Tylko nieliczna grupa ok. 8% uważa, że miałyby problem (niewielki) z zakupem wódki. W przypadku każdego z napojów alkoholowych odsetki pijących są wyższe wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Wyższy jest wiek inicjacji, jeśli chodzi o nielegalne środki psychoaktywne i przedstawia się następująco: 22% badanych przyznała, że pierwszy raz w życiu spróbowało marihuany między 13-15 rokiem życia. W przypadku środków wziewnych wiek inicjacji waha się między 11-13 rokiem życia dla 17% respondentów dla takiej samej procentowo populacji w przypadku ecstazy wiek inicjacji jest nieco wyższy i wynosi 13-14 lat, natomiast aż 22% badanych potwierdziła pierwszy kontakt z marihuaną między 13-15 rokiem życia. Niepokój wzbudza fakt, iż 36% badanych w grupie wiekowej 14-15 lat deklarowało, iż pali codziennie. Doświadczenia z narkotykami częściej deklaruje młodzież ponadgimnazjalna.

Dla młodzieży z trzecich klas gimnazjum najwyższy odsetek odpowiedzi na temat używania narkotyków, chociaż raz w życiu, dotyczyłyby leków uspokajających bez przepisu lekarza - 8%. W dalszej kolejności marihuany lub haszyszu – 6,2%. Te same tendencje

odnotowano dla młodzieży drugich klas szkół ponadgimnazjalnych: marihuana i haszysz – 28%, leki – 8%. Substancje wziewne młodzież próbowała (nawet w wieku 10 lat) – 0,8%. Wśród gimnazjalistów na poziomie co najmniej 1% badanych używa ecstasy, amfetaminy, marihuany oraz inhalantów (kleje, rozpuszczalniki, aerozole).

W starszej grupie młodzieży notuje się wyższe wskaźniki w tych kategoriach: amfetamina 9%, marihuana 18%, inhalanty 5% i ecstasy 8%. Należy zaznaczyć, że zjawisko używania leków uspokajających w celach innych niż medyczne ma szerszy zakres niż zjawisko używania ich według przepisu lekarza w celach leczniczych/.

Przedmiotem eksperymentowania często staje się także amfetamina (4,4%), która jest jednocześnie najbardziej rozpowszechnionym wśród młodzieży zażywającej ją problemowo (2,5% badanych deklarowało używanie amfetaminy 20 i więcej razy w życiu). Młodzież szkolna zna nazwy środków odurzających i o większości z nich słyszała. Najbardziej popularne to leki uspokajające i nasenne, heroina, amfetamina, marihuana i haszysz, kokaina.

Chęć spróbowania narkotyku wyraża 11,2% uczniów klas gimnazjum, oraz do 40% drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Wyraźnie różnicują się wyniki badań młodzieży szkolnej ze względu na miejsce zamieszkania (miasto, wieś). Większy odsetek osób mających kontakt i dostęp do narkotyków to młodzież ucząca się w szkołach miejskich i to głównie ponadgimnazjalnych.

3.2. Postawy młodzieży wobec używania środków psychoaktywnych

Wśród młodzieży zarówno gimnazjalnej (15-16) jak również ponadgimnazjalnej (17-18) rodzi się nowy stereotyp, dotyczący stosunku do palenia papierosów (36% badanych uważa to za nic złego), picia piwa i tu wskaźniki są jeszcze wyższe, gdyż aż 51% uważa, że to nic złego. Za bardzo natomiast niewłaściwe uczniowie uznali używanie kokainy (83,3%) i amfetaminy 76% badanych. Niemniej zażywanie narkotyków uważają za znacznie bardziej szkodliwe od alkoholu. Według nich są silniejsze i szybciej można się od nich uzależnić. Młodzież nie potępia picia alkoholu przy „zachowaniu umiaru” krytycznie odnosi się natomiast do upijania się. Zdecydowanie natomiast krytyczniej oceniono nawet okazjonalne zażywanie narkotyków. Ankietowani potwierdzili, że alkohol i narkotyki to dwie różne substancje i te drugie są bardziej szkodliwe dla zdrowia. Stanowisko to jest niezależne od rodzaju narkotyku.

3.3 Dostępność środków psychoaktywnych

Młodzież szkolna nie ma problemu z zakupem legalnych substancji psychoaktywnych. Odsetki są tu bardzo wysokie zarówno w przypadku 15-16 jak i 17-18 latków i wyglądają tak samo – tzn. 77% badanych wskazało - piwo jako bardzo łatwo dostępne, 65% takie same doświadczenia ma w przypadku wina, wódkę za bardzo łatwo dostępną uważa 53% badanej populacji. Tylko 2% badanych wskazało, że zakup piwa lub wina byłby dla nich bardzo trudny dla takiego samego odsetka byłby również niemożliwy a 1% badanych nie wie. Największy odsetek badanych w tej grupie dotyczy chłopców. Miejscem najbardziej dostępnym do nabycia alkoholu jest bar, na drugim miejscu jest sklep. W przypadku trudności z zakupem alkoholu wynikających z faktu, iż sprzedawcy w niektórych sklepach proszą o dokument tożsamości młodsi zwracają się do starszych kolegów, z prośbą o dokonanie zakupu. Łatwiej pod tym względem jest w miejscowościach wiejskich „gdzie sprzedawcy nie boją się kontroli”. Styczność z alkoholem jak również z pozostałymi środkami psychoaktywnymi ma miejsce najczęściej podczas dyskotek, spotkań towarzyskich, urodzin, ognisk. Niepokój wzbudza fakt, że w używaniu legalnych środków psychoaktywnych, młodzież nie widzi problemu pod warunkiem, że zachowany jest umiar. Podobnie jak z alkoholem, jeżeli chodzi o miejsce zażywania jest z narkotykami (najczęściej dyskoteki, ogniska i różnego rodzaju imprezy młodzieżowe).

Młodzież szkół gimnazjalnych ok. 40% badanych (wie ze słyszenia), gdzie można nabyć narkotyki i wskazując konkretne miejsca podaje. Podobną wiedzę na temat miejsca nabycia narkotyków wskazuje młodzież ponadgimnazjalna. Zdaniem tej grupy badanych, aby nabyć narkotyki „wystarczy popytać”. Zakupy najczęściej odbywają się przez pośredników dilerów. 35% młodzieży jako bardzo łatwo dostępne narkotyki wskazuje amfetaminy, w dalszej kolejności jest marihuana lub haszysz, 20% badanych oraz 12% respondentów wskazało heroinę. Uogólniając wnioski - młodzież nie widzi nic złego w picu alkoholu zwłaszcza piwa pod warunkiem, że nie dochodzi „do upijania się”, mimo, że znają zdrowotne skutki uboczne spożywania alkoholu. W odniesieniu natomiast do narkotyków uczniowie uważają, że są one bardziej szkodliwe od napojów alkoholowych, silniejsze i szybciej można się uzależnić.

3.4 Problemy substancji psychoaktywnych w ocenie mieszkańców

Najważniejszym w ocenie badanych problemem na terenie Gminy Włoszczowa jest alkoholizm (33%), bezrobocie (20%). Narkomanię i picie alkoholu przez młodzież wskazało po (13%) badanych.

Tylko 20% badanych przyznało, że spotkało na terenie Gminy Włoszczowa narkomanów natomiast 80% badanych nie potwierdza takich doświadczeń. 87% badanych nie zna osobiście narkomanów natomiast tylko 13% przyznało, iż zna się osobiście osoby uzależnione od narkotyków. Ci, którzy przyznali się do znajomości z osobami uzależnionymi wskazali, że są to osoby od 19 do 30 roku życia, 50% z tych osób leczyło się w szpitalu lub ośrodku dla narkomanów, 75% z nich zatrzymanych zostało przez policję. Badani natomiast nie wiedzą czy są to osoby zakażone wirusem HIV.

Wódki i innych napojów spirytusowych deklaruje, że nie piło ani razu w ciągu ostatnich 12 miesięcy 40% badanych, 2-5 razy w roku piło ją około 40% respondentów, 13% pije ją raz w miesiącu – 6% natomiast pije wódkę 1-2 razy w tygodniu.

Wino, szampana pije 2-3 razy w miesiącu 27% badanych, raz w miesiącu trunki te pije 13% i taki sam odsetek deklaruje ich picie 6-11 razy w roku, 27% deklaruje picie tej grupy wcale w ciągu całego roku natomiast.

Picie piwa w ilości około 500ml. 1-2 razy w tygodniu deklaruje 13% badanych, 2-3 razy miesiącu, ale w nieco większych ilościach (średnio 1.000ml) deklaruje picie 20% respondentów, 7% pije piwo i w niewielkich ilościach raz w miesiącu natomiast 13% pije je 6-11 razy w roku, 20% respondentów pije piwo tylko 2-5 razy w roku – pozostali badani nie piły tego trunku ani raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Ankietowani (100%) zgodnie stwierdzili, że nigdy w życiu nie zdarzyło się im używać nielegalnych substancji psychoaktywnych ani też substancji wziewnych czy sterydów anabolicznych

Zdecydowana większość, bo 86% respondentów w ogóle nie przyjmowała leków uspakajających lub nasennych dostępnych tylko na receptę. 20%, które potwierdziły ich używanie to osoby powyżej 30 roku życia i używały je 1-2 razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Zdobycie takich substancji jak: marihuana lub haszysz, LSD, grzyby halucynogenne, ecstasy, amfetamina, crack, kokaina, heroina, sterydy anaboliczne, „kompot” jest dla 47% niemożliwe natomiast dla 20% zdobycie ich byłoby bardzo trudne. Dość łatwe dla 73% badanych okazało się zdobycie leków uspakajających i nasennych.

Narkoman w ocenie 100% respondentów jest osobą chorą i nieszczęśliwą, a 40% z nich uważa, że osoba taka obdarzona jest dużą wrażliwością. Jednocześnie odsetek tj. 27% ankietowanych postrzega narkomana jako przestępcę.

Respondenci zgodni również są 100%, co do tego, że najbardziej skutecznymi działaniami w walce z narkomanią wśród młodzieży mogą być działania rodziców. Natomiast 27% uważa, że nie powinien tym zajmować się kościół.

Zdecydowanie potępia 100% badanych sięganie od czasu do czasu przez nastolatków po nielegalne używki. Nieco mniej rygorystyczny stosunek 27% respondentów, którzy raczej potępiają sięganie po wino przez młodzież i taki sam stosunek ma 40% badanych jeśli chodzi o sięganie przez młodzież po piwo.

Za bardzo duże ryzyko dla zdrowia 93% badanych uważa palenie jednej lub więcej paczek papierosów dziennie, wypijanie jednego lub dwóch „drinków” prawie codziennie nie mówiąc już o większej częstotliwości takich używek, próbowanie marihuany lub haszyszu 1 lub 2 razy w życiu, palenie marihuany lub haszyszu od czasu do czasu, tak samo w przypadku regularnego zażywania tych substancji, regularnego zażywania leków uspokajających i nasennych bez wskazań lekarskich.

ROZDZIAŁ IV

PROBLEMY ZDEFINIOWANE W WYNIKU PRZEPROWADZONYCH BADAŃ

W wyniku sporządzonej diagnozy rozpoznano następujące problemy na terenie Gminy Włoszczowa:

- 1) Młodzież szkolna zarówno z gimnazjów 15-16 lat jak i ponadgimnazjalnych 17-18 lat używa legalne i nielegalne substancje psychoaktywne. Częściej niż inne używa alkohol w następnej kolejności jest tytoń i narkotyki.
- 2) W środowisku młodzieży szkolnej powszechnie znane są wszystkie dostępne na rynku narkotykowym środki.
- 3) Dominuje model eksperymentowania z narkotykami i okazjonalnego używania narkotyków.
- 4) Narkotyki, z którymi młodzież najczęściej eksperymentuje to marihuana, ekstasa, środki wziewne i na tym samym poziomie tj. 11% ankietowanych - amfetamina i pozostałe. Stosowane są również sterydy anaboliczne – 18% odpowiedzi w kategorii kiedykolwiek w życiu. Niepokojącym jest fakt, iż 36 % badanych przyznało, że pali marihuanę codziennie.

- 5) Inicjacja narkotykowa podejmowana jest nawet już w 11 roku życia, przy czym najczęściej następuje w wieku 14-15 lat, w przypadku marihuany i ekstazy 13 lat.
- 6) Narkotyki częściej używają chłopcy niż dziewczęta podobnie jest również z alkoholem.
- 7) Młodzież przyznaje, iż nie ma problemów z nabyciem środków psychoaktywnych
- 8) Badani w wieku 17-18 lat nie potępiają używania alkoholu, marihuany i amfetaminy, niemniej badana młodzież postrzega większą szkodliwość narkotyków niż alkoholu.
- 9) Obserwuje się, że młodzież używa narkotyki i alkohol pod wpływem osób z grup rówieśniczych.
- 10) Badana młodzież wskazuje miejsca na terenie miasta Włoszczowy jak również Gminy, gdzie można nabyć narkotyki - znaczny odsetek młodzieży informuje iż najłatwiej jest je kupić od dilerów. Wymienia się również dyskotekę.
- 11) Z badań wynika, iż młodzież nie ma problemów z zakupem alkoholu nie zawsze sprzedawcy legitymują kupujących. W takich sytuacjach pomagają im starsi koledzy. W małych miejscowościach nie przywiązuje się wagi do sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.
- 12) W środowisku osób dorosłych najczęściej używane są legalne środki psychoaktywne.
- 13) Badani dorośli dostrzegają w swoich kręgach osoby, które w wyniku używania środków psychoaktywnych mają problemy zdrowotne.
- 14) W środowisku osób dorosłych zdobycie narkotyku jest trudne, dość łatwy dostęp dorośli deklarują w przypadku leków uspakajających i nasennych i oczywiście alkoholu.
- 15) Dorośli uznają za naganne używanie narkotyków przez młodzież, palenie papierosów bezwzględnie szkodliwe dla ich zdrowia, ujawniają tolerancję dla spożywania napojów alkoholowych przez młodzież.
- 16) W latach 2002 – 2006 na terenie Powiatu Włoszczowskiego już notuje się przestępczość narkotykową, w tym z udziałem nieletnich sprawców.

ROZDZIAŁ V

ANALIZA SWOT

Słabe strony	Mocne strony
Rozpowszechnienie używania środków psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej	Stosunkowo dobrze funkcjonująca współpraca międzyinstytucjonalna na szczeblu gminnym, w tym samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi oraz samorządem wojewódzkim
Tolerancyjne postawy społeczne w odniesieniu do używania legalnych środków psychoaktywnych	Organizacje pozarządowe aktywnie animujące działania profilaktyczne i stały rozwój kompetencji sektora pozarządowego
Ogólnie łatwy dostęp do środków psychoaktywnych	Dysponowana baza infrastruktury społecznej, w tym ochrony zdrowia, kultury, sportowej i pomocy społecznej
Niska świadomość sprzedawców na temat szkodliwości udostępniania alkoholu osobom nieletnim	Prawne regulacje na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom w tym umożliwiające stałe dochody gminy na cele profilaktyki, a tym samym zapewniające finansowanie zaplanowanych działań
Utrzymująca się przestępczość narkotykowa	Aktywność prewencyjna miejscowej policji
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wielu rodzinach zamieszkałych na terenie gminy	
Brak współpracy i koordynacji działań między instytucjami szczebla gminnego z instytucjami szczebla powiatowego, co może mieć negatywne znaczenie w kwestii diagnozowania problemów uzależnień oraz organizowania działań reintegracyjnych dla osób uzależnionych, które odbyły leczenie z pozytywnym skutkiem	
Ograniczone zasoby kadrowe w placówkach oświatowych, które byłyby dobrze przygotowane do przeciwdziałania narkomanii	
Brak dostępu do profesjonalnych usług poradnictwa w zakresie zapobiegania uzależnieniom od środków psychoaktywnych oraz nowoczesnych usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych, również readaptacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin	
Niski stopień rozwoju infrastruktury rekreacyjno-kulturalnej i sportowej, w szczególności na obszarach wiejskich	
Niska świadomość społeczna na temat zagrożeń związanych z prognozą rozwoju zjawiska narkomanii w środowisku lokalnym	
Wąska oferta środowiskowych programów profilaktycznych	
Brak celowych działań profilaktycznych tj. opartych na systematycznej diagnozie, monitorowaniu i ewaluacji	

Zagrożenia	Szanse
Dalszy wzrost rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej, w konsekwencji rozwój związanych z tym zjawiskiem problemów zdrowotnych i społecznych	Priorytetowy charakter polityki integracji społecznej
Nieefektywne działania profilaktyczne podejmowane przez słabo przygotowaną do działalności prozdrowotnej kadrę pedagogiczną	Duża ilość programów szkoleniowych dla kadr organizujących profilaktykę środowiskową
Słaba kondycja finansowa samorządu gminy ograniczająca możliwości partycypowania w kosztach realizacji działań wynikających z różnych programów profilaktycznych i integracyjnych	Dostępność środków UE na działania prorozwojowe
Niezdolność/niechęć długookresowo bezrobotnych osób uzależnionych do udziału w programach aktywizujących i podejmowania wysiłku edukacyjnego	Wymiana informacji i doświadczeń na temat działań profilaktycznych w drodze współpracy zewnętrznej
Niewystarczająca komunikacja między samorządem gminy a starostwem powiatowych w sprawach związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych	Rozwój kompetencji sektora pozarządowego reprezentującego prawa i interesy grup społecznych oraz budującego sieć usług społecznych
Powszechnie lansowany i promowany konsumpcyjny, rozrywkowy styl życia młodzieży	Wdrażanie działań ustawy o zatrudnieniu socjalnym i o spółdzielniach socjalnych jako podstawy prawnej do udzielania pomocy osobom uzależnionym, które nie mają zatrudnienia
Migracje ludności sprzyjające krzewieniu mody i zaraźliwości zjawiskiem narkomanii	

ROZDZIAŁ VI

STRUKTURA CELÓW PROGRAMU,

CEL OGÓLNY GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY W RODZINIE NA 2008 R.

**OGRANICZENIE UŻYWANIA ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH
I ZWIĄZANYCH Z TYM PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZDROWOTNYCH
WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE GMINY WŁOSZCZOWA**

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zredukowany odsetek młodzieży używającej narkotyki eksperymentalnie i okazjonalnie.
2. Postawy młodzieży odrzucające style życia, w których wyraża się aprobatę dla używania środków psychoaktywnych.
3. Większa wiedza i świadomość społeczna na temat rosnącego zagrożenia rozwoju problemu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w środowisku lokalnym, możliwych jej skutków i sposobów zapobiegania.
4. Zahamowanie wzrostu dostarczanych narkotyków i prekursorów na teren gminy Włoszczowa, zmniejszenie handlu narkotykami na poziomie detalicznym, a także trudniejszy dostęp do legalnych środków psychoaktywnych osób nieletnich.
5. Dobrze przygotowana kadra pedagogiczna do diagnozowania problemów uzależnień, planowania działań celowych i efektywnych oraz trafne programy profilaktyczne wdrażane w szkołach i poza szkołą adresowane do młodzieży szkolnej.
6. Partnerstwo między wszystkimi zainteresowanymi stronami na rzecz skutecznych rozwiązań w profilaktyce środowiskowej.
7. Optymalny stan zdrowia osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.
8. Aktywne funkcjonowanie społeczne i zawodowe osób leczonych z powodu alkoholizmu i narkomanii.

ROZDZIAŁ VII

ZAŁOŻENIA I RYZYKO

Założenia:

- Zaangażowanie wszystkich instytucji wskazanych jako partnerów w realizacji programu
- Partycypacja w kosztach realizacji zadań przez organizacje pozarządowe
- Współpraca pozafinansowa z organizacjami pozarządowymi
- Pomoc merytoryczna i organizacyjna ze strony samorządu powiatowego i wojewódzkiego, a także KBPN
- Porozumienia międzygminne w zakresie realizacji zadań związanych z reintegracją społeczną
- Współpracą między poszczególnymi instytucjami tworzącymi środowiskowy system wsparcia społecznego
- Aktywność placówek oświatowych w realizacji zadań Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (EFS) na poziomie regionalnym w ramach *Priorytetu IX Wykształcenie i kompetencje w regionach*, nastawiona na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w formie organizowania różnego rodzaju zajęć rozwojowych dla dzieci i młodzieży w tym zajęć pozaszkolnych o charakterze prewencyjnym.
- Aktywność OPS w realizacji zadań Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (EFS) na poziomie regionalnym w ramach *Priorytetu VII Promocja Integracji Społecznej*, nastawiona na zwiększenie dostępności różnych form integracji społecznej oraz poradnictwa i doradztwa dla uzależnionych klientów pomocy społecznej i ich rodzin.

Ryzyko:

- Brak ofert współpracy kierowanych do urzędu gminy przez różne instytucje
- Złożenie ofert współpracy nie spełniających wymogów formalnych i merytorycznych
- Oferty współpracy obejmujące koszty nie kwalifikowalne
- Małe zainteresowanie placówek szkolnych pozyskiwaniem środków zewnętrznych na cele profilaktyki oraz GOPS na cele integracji społecznej
- Małe zainteresowanie beneficjentów ofertą szkoleniową programu
- Lokalne konflikty

ROZDZIAŁ VIII

ZADANIA DO REALIZACJI:

1. Wspieranie leczenia odwykowego oraz organizowanie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i nadużywających środków psychoaktywnych.

W/w zadanie realizowane może być w szczególności w następujący sposób:

- 1) szkolenia terapeutów odbywające się w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników leczenia odwykowego,
- 2) zajęć umożliwiających odzyskanie funkcji społecznych, organizowanych przede wszystkim dla uczestników ruchu AA, a także w placówkach (instytucjach), gdzie występują lub z pomocy których korzystają osoby uzależnione lub nadużywające alkoholu,
- 3) konsultacji psychologicznych oraz zajęć terapeutycznych i pozaterapeutycznych dla osób z problemami alkoholowymi, narkomanią oraz dla sprawców przemocy,
- 4) warunki lokalowe do prowadzenia terapii: wyposażenie w niezbędny sprzęt, materiały, pozycje książkowe, broszury itp.
- 5) badania przesiewowe (zakup materiałów do wykonywania badań)
- 6) działalność punktów konsultacyjnych

KOMENTARZ: Aktualnie włoszczowska poradnia uzależnień prowadzi działalność w zakresie usług zakontraktowanych przez NFZ. Nie obejmuje on jednak terapii grupowej i wsparcia dla osób, które ukończyły program realizowany w systemie zamkniętym. Jedynie w niewielkim zakresie obszar ten zagospodarowują doraźne warsztaty finansowane przez Urząd Gminy, systematycznie organizowane od 1998 r. dla osób zrzeszonych we włoszczowskiej grupie AA – „Płomień” i uczestniczących w ruchu Al. – Anon.

2. Organizowanie pomocy terapeutycznej, psychospołecznej i prawnej dla rodzin osób uzależnionych, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadanie ujęte w pkt 2 w szczególności będzie realizowane

- 1) uczestnictwo w ogólnopolskim systemie pomocy ofiarom przemocy domowej – „Niebieska linia”, a w szczególności wspieranie tworzenia punktów konsultacyjnych, „tzw. Niebieskich pokoi”, telefonów interwencyjnych i telefonów zaufania,

- 2) zajęć umożliwiających odzyskanie funkcji społecznych, organizowanych przede wszystkim dla uczestników ruchu Al-Anon, a także w placówkach (instytucjach), gdzie występują osoby współuzależnione, lub korzystające z ich usług np. OPS, KPP, poradnie leczenia odwykowego, punktów konsultacyjnych, placówkach oświatowych,
- 3) tworzenie i wspieranie działalności interdyscyplinarnych zespołów, których zadaniem jest opracowanie i koordynowanie realizacji planów pomocy dziecku i rodzinie,
- 4) szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym organizowanych dla pedagogów, psychologów, nauczycieli,
- 5) organizowanie lokalnych porad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemami uzależnień,

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii – przede wszystkim wśród dzieci i młodzieży, obejmujące w szczególności:

- 1) realizacja zajęć profilaktyczno – wychowawczych, programów ukierunkowanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii w placówkach oświatowych funkcjonujących w Gminie Włoszczowa,
- 2) zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk stanowiących grupę zwiększonego ryzyka w zakresie występowania problemów alkoholowych.

Ustala się następujące formy realizacji tego zadania:

- a) przeprowadzenie tzw. Akcji Zimowej 2008, zmierzającej do zorganizowania wolnego czasu dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych. Gmina Włoszczowa dofinansuje realizację przedsięwzięć, które nie są organizowane w celu osiągnięcia zysku, dla których opracowano program pracy profilaktyczno – wychowawczej, promujący wśród dzieci i młodzieży styl życia wolny od uzależnień – np. w postaci pogadanek, prelekcji, konkursów plastycznych a także zajęć ruchowych, wycieczek, czy wyjazdów do kina w czasie, których propagowane będą treści profilaktyczne,
- 3) organizacja tzw. Akcji Letniej – 2008 zmierzającej do zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży podczas wakacji,

UWAGI O REALIZACJI: Gmina Włoszczowa dofinansuje w ramach akcji letniej realizację różnego rodzaju przedsięwzięć, wypoczynku letniego dzieci i młodzieży wg

opracowanego programu promującego wśród dzieci i młodzieży styl życia wolny od narkotyków i alkoholu,

- 4) finansowanie działalności świetlic środowiskowych, funkcjonujących w szkołach podstawowych: w szkole Nr 1 we Włoszczowie, w Koniecznie i Kurzelowie oraz Nr 2 we Włoszczowie (ta ostatnia prowadzona przez stowarzyszenie) w tym również kosztów dożywiania, zakupu materiałów biurowych, programowych, sprzętu itp. oraz kosztów osobowych,
- 5) organizacja i finansowanie imprez sportowo-kulturalnych ukierunkowanych na popularyzację zdrowego stylu życia - wolnego od alkoholu i narkotyków organizowanych także przez różne podmioty, instytucje i placówki oraz organizacje pozarządowe (np. konkursy, koncerty, zawody sportowe),
- 6) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- 7) finansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów,

4. Organizacja i finansowanie innych przedsięwzięć sportowo – kulturalnych połączonych z przekazem profilaktycznym ukierunkowanych na dzieci i młodzież – w postaci np. widowisk artystycznych, konkursów plastycznych, teatryków profilaktycznych, festynów sportowych, warsztatów, kółek zainteresowań itp.

UWAGI O REALIZACJI: przedsięwzięcia te mogą być realizowane zarówno na terenie placówek oświatowych jak też poza nimi. Organizowane z udziałem organizacji pozarządowych czy też funkcjonariuszy Wydziału Prewencji KPP, Stacji SEPID, nauczycieli i pedagogów, instytucje kultury.

5. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej, narkotykowej oraz przeciwdziałania przemocy.

- 1) Aktywny udział w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących uzależnień – wzmacnianie w ten sposób zewnętrznego wizerunku gminy jako aktywnej w tym obszarze,
- 2) Prowadzenie lokalnych i regionalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień np. heppeningów, pikników, konferencji prasowych, festynów,
- 3) Produkcja lub zakup i dystrybucja wśród różnych adresatów – młodzieży, sprzedawców, pracowników służby zdrowia, kuratorów, pracowników pomocy społecznej, nauczycieli, rodziców, policjantów, samorządowców, pacjentów placówek leczenia odwykowego i innych, klientów punktów konsultacyjnych dla rodzin z problemem alkoholowym i ofiar przemocy, kierowców itp. – materiałów edukacyjnych: broszur, plakatów, ulotek z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi dotyczącymi problematyki alkoholowej i narkotykowej oraz gadżetów profilaktycznych (np. liczniki promili dla kierowców, narkotestery dla poradni uzależnień i punktów konsultacyjnych),
- 4) Wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinom, i osobo z problemami uzależnień oraz przemocy poprzez prenumeratę lub zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji (np.: czasopism „Remedium”, „Terapia Uzależnienia i Współuzależnienia”, „Świat Problemów”, „Niebieska Linia”, „Trzeźwymi Bądźcie”, „Alkoholizm i Narkomania” itp.), organizowanie lokalnych konferencji, seminariów i szkoleń dla tych osób.
- 5) Aktywna współpraca z lokalnymi regionalnymi mediami inicjowanie artykułów na ten temat, prezentowanie wyników lokalnych badań, planów działań na przyszłość itp.,
- 6) Monitorowanie skali problemów alkoholowych i narkomanii oraz przemocy w środowisku lokalnym diagnoz i ekspertyz (samodzielnie – finansowanie kosztów osobowych związanych z prowadzonymi badaniami lub zlecając je profesjonalnym instytucjom), pozwalających ocenić aktualny stan problemów związanych z uzależnieniami na różnych płaszczyznach, a także ewaluacja prowadzonych działań profilaktycznych oraz publikowanie wyników.

6. Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych.

- 1) Nawiązanie współpracy z policją w celu zwiększenia liczby kontroli kierowców pod względem trzeźwości (ewentualny zakup alkomatów – jako element działań związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców.
- 2) Prowadzenie edukacji z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych, w tym np. licznika trzeźwości czy broszur „Alkohol i kierowca”, „Alkohol a kierowca – Raport Komisji Europejskiej”

7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.

- 1) dofinansowanie przedsięwzięć integrujących środowiska trzeźwościowe, wspierających proces wychodzenia z nałogu i utrzymanie abstynencji, organizowanych przez włoszczowską grupę AA – „Płomień” i AL ANON,
- 2) wspieranie stowarzyszeń upowszechniania kultury fizycznej, funkcjonujących w Gminie Włoszczowa, poprzez dofinansowanie działalności statutowej – w części ukierunkowanej na zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży:
 - a) Uczniowskich Klubów Sportowych,
 - b) Szkolnego Związku Sportowego,
 - c) Ludowych Zespołów Sportowych,
 - d) Miejskiego Klubu Sportowego,
 - e) Klubu Sportowego – „Hetman Włoszczowa”.
- 3) Wspieranie działalności stowarzyszeń związanych z prowadzeniem punktów konsultacyjnych, świetlic środowiskowych, czy warsztatów i kółek zainteresowań (podczas w/w zajęć prowadzona będzie również edukacja profilaktyczna),
- 4) Kontynuacja współpracy z Urzędem Miasta Kielce – w sprawie partycypacji w kosztach funkcjonowania Izby Wyrzeźwień.

8. Wspieranie zatrudnienia socjalnego i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych.

9. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- 1) Prowadzenie działań zmierzających do wyeliminowania nieprawidłowości w zakresie obrotu napojami alkoholowymi na terenie Gminy Włoszczowa – w szczególności :
 - a) naruszania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych,
 - b) niedozwolonego podawania napojów alkoholowych osobom nieletnim i nietrzeźwym.
- 2) Występowanie do Komendy Powiatowej Policji o wszczęcie postępowania w sprawach o naruszenie ograniczeń ujętych w pkt 1), na podstawie materiałów zgromadzonych przez GKRPA i Straż Miejską,
- 3) Występowanie w Sądzie Rejonowym w charakterze oskarżyciela posiłkowego – w sprawach o naruszenie przepisów ujętych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. – o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

10. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych .

Do zadań własnych gminy na mocy art. 4¹ ust. 3 oraz art. 25 i art. 26 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, należy powołanie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Zadania komisji koncentrują się wokół inicjowania oraz wspierania przedsięwzięć z dziedziny profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które obejmują następujące zagadnienia:

- 1) inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego oraz ponoszenie związanych z tym kosztów sądowych (zgodnie z art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych od wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowe go pobiera się opłatę stałą) oraz kosztów związanych ze skierowaniem na badanie przez biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- 3) opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust.1 i 2 ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe),

- 4) zakup materiałów biurowych i sprzętu niezbędnego do realizacji zadań komisji,
- 5) w szczególności komisja bezpośrednio realizuje czynności zmierzające do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione od alkoholu:
 - a) przeprowadza rozmowy mające na celu umotywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
 - b) współpracuje z Komendą Powiatową Policji, Poradnią Odwykową, grupą AA „Płomień”, Sądem Rejonowym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i –Prokuraturą Rejonową,
 - c) gromadzi dokumentację umożliwiającą skierowanie wniosku do Sądu Rejonowego o wdanie postanowienia o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego,
 - d) organizuje wsparcie osobom po przebytej terapii odwykowej i współuzależnionymi
- 6) Koordynowaniem realizacji zadań określonych w pkt 10 zajmuje się przewodniczący GKRPA, który współpracuje z Wydziałem Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy Włoszczowa i korzysta z jego logistycznego wsparcia.
 - a) Wynagrodzenie za uczestnictwo w pracach komisji będzie wypłacane jej członkom w kwocie ustalonej w uchwale nr XXVII/305/98 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 12 lutego 1998r.:
 - podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności uczestników posiedzenia zatwierdzona przez uprawnione osoby,
 - lista osób uprawnionych do wynagrodzenia jest sporządzana przez Wydział Finansowy po przedłożeniu przez Wydział Spraw Obywatelskich zatwierdzonej przez uprawnioną osobę listy obecności z posiedzenia GKRPA.

ROZDZIAŁ IX

BUDŻET PROGRAMU

Art. 18² – Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - Dochody z opłat za zezwolenia wydane przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta/ na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art.10 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

1. Środki na sfinansowanie realizacji programu zostały ustalone w budżecie Gminy Włoszczowa na 2008 r. – w następujących jednostkach klasyfikacji:

- a) dz. 851 – ochrona zdrowia, rozdz. 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi,
- b) dz. 851 – ochrona zdrowia, rozdz. 85153 – przeciwdziałanie narkomanii,
- c) dz. 851 – ochrona zdrowia, rozdz. 85158 – izby wytrzeźwień,
- d) dz. 926 – kultura fizyczna i sport, rozdz. 92604 – instytucje kultury,
- e) dz. 926 – kultura fizyczna i sport, rozdz. 92605 – zadania w zakresie kultury fizycznej.

2. O finansowaniu lub dofinansowaniu realizacji przedsięwzięć ujętych w programie decyduje Burmistrz – działający w granicach środków ujętych w budżecie Gminy Włoszczowa na 2008 r. i na podstawie przepisów obowiązującego prawa – w szczególności:

- a) ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z Nr 164, poz. 1163 z późn. zm.),
- b) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. – o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.)

Biorąc pod uwagę możliwości finansowania działań z zakresu integracji społecznej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektów systemowych realizowanych w wyniku wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013 , Priorytet VII Promocja integracji społecznej, budżet własny gminy może być zasilony ze środków funduszy strukturalnych UE na szkolenia kadr pomocy społecznej oraz poradnictwo, doradztwo i kontrakty socjalne oferowane dla klientów pomocy społecznej i ich rodzin. Ponadto zakłada się współfinansowanie działań przez organizacje pozarządowe uczestniczące w konkursach ofert współpracy w zakresie ochrony i promocji zdrowia, porządku publicznego i przeciwdziałania patologiom społecznym, upowszechniania kultury fizycznej

i sportu na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

3. Obsługę finansowo – księgową zadań realizowanych bezpośrednio przez szkoły podstawowe i gimnazja – w części dotyczącej wypłaty wynagrodzeń nauczycieli prowadzących programy profilaktyczno wychowawcze, zajęcia organizowane w celu zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży i zatrudnionych w placówkach środowiskowych – wykonuje Zespół Obsługi Ekonomiczno – Administracyjnej Szkół i Przedszkoli.

ROZDZIAŁ X

PARTNERZY UCZESTNICZĄCY W REALIZACJI PROGRAMU

1. Jednostki ochrony zdrowia
2. Ośrodek Pomocy Społecznej
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Placówki oświatowe
5. Placówki upowszechniania kultury, sportu oświaty (Dom Kultury we Włoszczowie i Kurzelowie, Biblioteka Publiczna, Ośrodek Sportu i Rekreacji we Włoszczowie)
7. Organizacje pozarządowe
- 8 Ruch AA i Al-Anon
9. Policja
10. Sąd Rejonowy we Włoszczowie
11. Prokuratura Rejonowa we Włoszczowie
12. Organy administracji państwowej i samorządowej (tj. PARPA Samorząd Województwa, PCPR, PUP i inne).

KOMENTARZ – NADZÓR I KOORDYNACJA:

Realizacja czynności z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych została w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy Włoszczowa umocowana w Wydziale Spraw Obywatelskich, gdzie w 1997 r. wyodrębniono stanowisko finansowane ze środków ujętych w dz. 851 rozdz. 85154 klasyfikacji budżetowej. W zakresie czynności pracownika, zatrudnionego w randze inspektora i bezpośrednio podlegającego naczelnikowi tego Wydziału, ujęto ponadto zadania z dziedziny upowszechniania kultury, sportu; promocję Gminy, prowadzenie spraw z zakresu ochrony zdrowia. Uwarunkowania te wynikają ze struktury organizacyjnej Urzędu Gminy Włoszczowa, bowiem nie wyodrębniono tu stanowisk zajmujących się tymi zagadnieniami, dlatego kompetencje te zostały skoncentrowane w Wydziale SO, w ramach jednego stanowiska. Czynności nadzoru nad jednostkami prowadzącymi działalność w sferze upowszechniania kultury i sportu bezpośrednio wykonuje naczelnik tego Wydziału.

Raport z wykonanych badań – tabele

Tabela 1 Powody przyznawania pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy Włoszczowa

Wyszczególnienie	Liczba rodzin							Liczba osób w rodzinach						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ubóstwo	–	3	25	24	22	23	21	–	11	98	81	55	59	56
Sieroctwo	–	–	1	1	2	–	2	–	–	1	1	4	–	3
Bezdomność	–	2	2	1	3	3	6	–	2	2	1	8	8	10
Potrzeba ochrony macierzyństwa		67	63	78	68	49	51	221	304	279	342	292	233	242
W tym wielodzietność	X	X	X	X	1	6	5	X	X	X	X	7	40	33
Bezrobocie	215	384	421	477	479	550	557	664	1.520	1.669	1.848	1.761	1.950	1961
Niepełnosprawność	164	201	233	264	187	184	201	403	459	631	716	489	492	535
Długotrwała lub ciężka choroba	178	178	230	241	216	190	214	436	626	808	844	703	630	700
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	122	149	184	153	126	117	118	498	821	1.009	886	670	626	628
Rodziny niepełne	95	49	57	55	60	50	46	300	179	209	199	196	156	156
Rodziny wielodzietne	36	63	96	95	69	68	75	244	486	681	683	492	475	490
Przemoc w rodzinie	X	X	X	X	–	1	2	X	X	X	X	–	4	11
Alkoholizm	35	20	25	20	21	27	34	112	66	98	74	68	81	94
Narkomania	2	0	0	–	–	–	0	8	0	0	–	–	–	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	7	7	6	9	7	8	14	15	8	13	20	12	12	24
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	X	X	X	X	–	–	0	X	X	X	X	–	–	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	X	X	X	X	–	0	0	X	X	X	X	–	0	0
Zdarzenie losowe	X	X	X	X	6	9	12	X	X	X	X	21	30	46
Sytuacja kryzysowa	X	X	X	X	–	–	0	X	X	X	X	–	–	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	–	0	0	–	–	–	0	–	0	0	–	–	–	0

Tabela 2 Inicjacja środków psychoaktywnych

<i>Czy zdarzyło ci się w życiu?</i>	nigdy	tak	liczba lat
Wypić piwo	13%	87%	10, 11, 13, 14
Wypić wino	25%	75%	14, 15
Pić wódkę	24%	76%	13, 14, 15
Upić się alkoholem	37%	63%	14, 15
Wypalić pierwszego papierosa	45%	55%	11, 12, 13, 14
Zacząć palić papierosy codziennie	64%	36%	13, 15
Spróbować amfetaminy	90%	10%	14, 15
Spróbować leków uspakajających	89%	11%	12, 14, 15
Spróbować marihuany	78%	22%	13, 14, 15
Spróbować LSD lub innego halucynogenu	89%	11%	
Spróbować crack	89%	11%	
Spróbować kokainy	89%	11%	
Spróbować astrolitu	89%	11%	
Spróbować ecstazy	83%	17%	13, 14
Spróbować heroiny	89%	11%	
Spróbować środków wziewnych	83%	17%	11, 12, 13
Spróbować sterydów anabolicznych	82%	18%	
Spróbować polskiej heroiny - kompot	98%	2 %	

Tabela 3 Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych

<i>Ile razy zdarzyło ci się używać kiedykolwiek?</i>	nigdy	1-2 razy	3-5 razy	6-9 razy	10-19 razy	20 i więcej
LSD	99,5%	0,3%				0,6%
Ecstasy	95%	1,7%		1,5%	0,7%	0,6%
Kokaina	84%	1,4%	1,1%			0,5%
Astrolit	98%	0,9%		0,6%		0,5%
Kompot	96%	0,8%	0,3%		0,3%	0,3%
Crack	99%	1,2%				
Sterydy anaboliczne	96%	4,8%	0,6%		0,3%	1,4%
Amfetaminy	93%	4,4%	1,7%	2%	0,3 %	2,5%
Marihuana	86%	5,6%	1,7%	0,7%		0,8%
Inhalanty	80%	4,5%	2%	0,5%		0,3%

Tabela 4 Znajomość substancji psychoaktywnych wśród młodzieży

<i>Czy kiedykolwiek słyszałe(a)ś o którymś z środków odurzających?</i>	tak	Nie
Leki uspakajające lub nasenne	85,5%	14,5%
Marihuana lub haszysz	82,3 %	17,7 %
LSD	53,5%	46,5%
Amfetamina	84,4%	15,6%
Crack	52,2%	47,8%
Kokaina	50%	50%
Astrolit	34%	66%
Heroina	87%	13%
Ecstasy	45,5%	54,5%
„Kompot”	48%	52%

Tabela 5 Propozycje używania substancji w czasie ostatnich 12 miesięcy wśród uczniów

<i>Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy proponowano Tobie którąkolwiek z następujących substancji niezależnie od tego, czy skorzystałeś z tej propozycji czy nie?</i>	Tak	Nie
Piwo	76%	24%
Wino	48,7%	51,5%
Wódkę	62%	38%
Marihuana lub haszysz	14%	86%
LSD	2%	98%
Amfetaminy	2%	98%
Środki odurzające lub nasenne	2%	98%
Crack	1,4%	98,6%
Kokaina	1,4%	98,6%
Ecstasy	2%	98%
Heroina	2%	98%
Sterydy anaboliczne	5%	95%
Bimber	20%	80%
Kompot	2%	98%

Tabela 6 Ocena używania przez młodzież substancji psychoaktywnych

<i>Jak oceniasz następujące zachowanie kogoś, kto jest w Twoim wieku i Twojej płci?</i>	to nic złego	Raczej nie	nie właściwe	bardzo niewłaściwe
Palenie papierosów	36%	18%	28%	18%
Picie piwa	51%	21%	15%	13%
Picie wina	40%	20%	22%	18%
Picie wódki	39%	17%	21%	23%
Palenie marihuany	20%	9%	15%	56%
Używanie amfetaminy	9%	5%	10%	76%
Używanie kokainy	1,7%	5%	10%	83,3%
Używanie kompotu	0,8%	4%	6%	8,2%

Tabela 7 Dostępność środków psychoaktywnych.

<i>Jak sądzisz gdybyś chciał(a) zdobyć każdą z następujących substancji, jak trudne byłoby to dla Ciebie?</i>	nie możliwe	bardzo trudne	dosyć trudne	dosyć łatwe	bardzo łatwe	nie wiem
Piwo	2%	2%	6%	13%	77%	-
Wino	2%	2%	10%	20%	65%	1%
Wódkę	9%	7%	11%	20%	53%	1%
Marihuana lub haszysz	13%	7%	12%	15%	20%	33%
LSD	30%	10%	8%	10%	10%	32%
Amfetaminy	15%	21%	10%	12%	35%	39%
Leki uspakajające lub nasenne	10%	10%	15%	14%	11%	40%
Crack	23%	20%	8%	13%	3%	33%
Ecstasy	18%	8%	13%	7%	5%	49%
Kokaina	17%	12%	9%	5%	4%	53%
Heroina	25%	12%	20%	10%	12%	21%
Astrolit	25%	10%	20%	11%	10%	24%
„kompot” – polska heroina	24%	20%	15%	10%	8%	23%
Sterydy anaboliczne	26%	18%	24%	11%	10%	11%
Bimber	12%	18%	13%	35%	13%	9%

Tabela 8 Przestępczość narkotykowa w powiecie włoszczowskim w latach 2000 – 2006

Lata	Wszczęto postępowań	Zakończono postępowań	Przestępstwa stwierdzone	Przestępstwa wykryte	Czyny nieletnich	Sprawcy		Uwagi
						dorośli	nieletni	
2000	1	-	-	-	-	-	-	
2001	-		-	-	-	-	-	
2002	1	1	4	4	-	2	-	
2003	1	2	15	15	-	2		
2004	2	4	17	17	5	4	2	
2005	7	4	103	103	-	6	-	
2006	16	17	21	20	1	6	1	